

1. Indledning og beskrivelse af den hurtige nedlukning af landet

Tak for samrådsspørgsmålet og for muligheden for at komme i samråd her i dag.

Regeringen besluttede den 11. marts at lukke landet ned. Denne beslutning havde til formål at bringe Danmark bedst muligt igennem en global pandemi.

Her tre måneder efter, hvor virussen indtil videre er under kontrol, og hvor vi sammen er ved at genåbne vores samfund, er det vel stadigvæk næppe nødvendigt at minde om, hvor kritisk situationen var i dagene op til den 11. marts.

Men for fuldstændighedens skyld så var det dagene, hvor Coronavirussen for alvor var kommet til Danmark. Vi så på få dage, hvordan antallet af smittede steg eksplosivt. Fra den 8. til den 11. marts skete der mere end en tidobling i antallet af smittede. Den 11. marts havde Danmark over 500 smittede.

Smittespredningen skulle under kontrol. Der måtte handles hurtigt, og hver dag kunne vise sig at have betydning. Der var ikke en drejebog for, hvordan det bedst skulle gøres.

For regeringen var det ikke en mulighed at vente og at lade stå til. Det blev besluttet, at udviklingen måtte stoppes, inden det var for sent.

Den 11. marts præsenterede regeringen en række beslutninger om nedlukningen af samfundet. Som statsministeren allerede har sagt, blev disse beslutninger truffet samme dag, som udmeldingen fandt sted.

Alle involverede ministerier skulle gennemføre nedlukningen inden for deres respektive områder, og alle ministerier og myndigheder arbejdede under et meget stort tidspres for at sikre, at de besluttede tiltag blev ført ud i livet.

2. Telefonsamtalerne med DR og TV 2

2.1. Omstændighederne bag telefonsamtalerne

Regeringens udmeldinger fra d. 11. marts om tiltag mod COVID-19 blev offentliggjort på www.coronasmitte.dk og på Kulturministeriets hjemmeside. Formuleringen af udmeldingerne om udbydere af public service er udarbejdet i tæt koordination mellem ministerierne og under stort tidspres.

Det fulgte bl.a. af udmeldingen, at alle offentligt ansatte, der ikke varetog kritiske funktioner, senest fra fredag den 13. marts ville blive sendt hjem i foreløbigt to uger. Alle private arbejdsgivere blev samtidig kraftigt opfordret til at sikre, at flest muligt arbejdede hjemmefra, afspadserede eller holdt ferie.

Udmeldingerne indeholdt altså en klar skelnen mellem de statslige institutioner på Kulturministeriets område, hvor medarbejderne blev pålagt hjemmearbejde, og private arbejdspladser, hvor der blev opfordret kraftigt til hjemmearbejde.

Kulturministeriet havde ansvar for at sikre, at institutionerne på Kulturministeriets område var omfattet af udmeldingerne.

Det var afgørende for regeringen at sikre, at arbejdet med uafhængig nyhedsjournalistik kunne fortsætte hos public service-stationerne.

Derfor kom det til at fremgå af udmeldingerne, og jeg citerer: ”Alle indendørs *offentlige* kulturinstitutioner, biblioteker, fritidstilbud og lignende indendørs aktiviteter lukkes hurtigst muligt og senest fra fredag den 13. marts 2020 i foreløbigt to uger. Udbydere af public service er undtaget fsva. angår nyhedsformidling og beredskab.” Citat slut. Kulturministeriet har bidraget til og godkendt disse formuleringer.

På baggrund af disse formuleringer sagde jeg ok til, at ministeriet begyndte at kontakte institutionerne, herunder DR og TV2. På intet tidspunkt drøftede jeg distinktionen mellem påbud og opfordring. Og det er mit indtryk, at det heller ikke blev drøftet eller overvejet andre steder i ministeriet.

Den distinktion burde vi selvfølgelig have været opmærksomme på. Det er en fejl, at vi ikke havde tilstrækkelig fokus på, om den særlige lovhjemmel vedrørende public service-stationerne. Hvis nogen havde rejst dette forhold, ville kontakten have været en opfordring.

DR er en selvstændig offentlig institution, og TV 2 er et statsligt aktieselskab. Hos begge stationer er bestyrelsen den øverste ledelse. Tv-stationerne er ikke underlagt Kulturministeriets instruktionsbeføjelse og kunne derfor ikke omfattes af den gruppe offentlige arbejdspladser, som fik pålæg om hjemmearbejde.

2.2. Indholdet af telefonsamtalerne

Hvad der præcis blev sagt under telefonsamtalerne kan jeg ikke redegøre for ordret, da det ikke er skrevet ned. Ministeriet har oplyst, at udmeldingen skete med baggrund i den regeringsudmelding, jeg tidligere har citeret.

Og det afgørende er, at Kulturministeriet fejlagtigt fik formuleret opfordringen som et påbud.

Som jeg allerede har nævnt, var det en fejl, og det beklager jeg. Jeg beklager desuden, at det ikke fremgik tydeligere af de offentliggjorte udmeldinger, at der alene var tale om en opfordring til udbydere af public service.